

המדינה

יסוד כסא ה' בעולם

ח. למהלך האידאות בישראל | ב', עמ' ק"ד

בראשית מטעו של העם הזה, אשר ידע לקרוא בשם הרעיון האלהי הברור והטהור בעת השלטון הכביר של האליליות בטומאתה פראותה, נתגלתה השאיפה להקים צבור אנושי גדול אשר "ישמור את דרך ד' לעשות צדקה ומשפט". זוהי השאיפה, שבאה מכח ההכרה הברורה והעזה והתביעה המוסרית הכוללת והרמה, להוציא את האנושיות מתחת סבל נורא של צרות רוחניות וחמריות ולהביאנה לחיי חופש מלאי הוד ועדן, באור האידאה האלהית, ולהצליח בזה את כל האדם כלו. למלואה של שאיפה זו צריך דוקא, שצבור זה יהיה בעל מדינה פוליטית וסוציאלית וכסא ממלכה לאומית, ברום התרבות האנושית, "עם חכם ונבון וגוי גדול", והאידאה האלהית המוחלטת מושלת שמה ומחיה את העם ואת הארץ במאור חייה. למען דעת, שלא רק יחידים חכמים מצוינים, חסידים ונזירים ואנשי קדש, חיים באור האידאה האלהית, כי גם עמים שלמים, מתוקנים ומשוכללים בכל תקוני התרבות והישוב המדיני; עמים שלמים, הכוללים בתוכם את כל השדרות האנושיות השונות, מן רום האינטליגנציה האמנותית, הפרושית, המשכלת והקדושה, עד המערכות הרחבות, הסוציאליות, הפוליטיות והאקנומיות, ועד הפרולטריון לכל פלגותיו, אפילו היותר נמוך ומגושם.

ט. משך חכמה | דברים ד, כט

והענין דכללות ישראל המה כאדם אחד, וכל אחד מישראל אבר מן האדם הכללי, אבל אימתי, כשיש להם דביקות במרכז מקור החיים האמיתי, חי העולמים ברוך הוא, אז המה כקווים היוצאים מן הנקודה המרכזית, ונמצא כי כל קו מחובר לחברו בסיבת מקורם - המרכז האמיתי, השי"ת.

י. מדרש מכת"י | תורה שלימה בראשית ז, יא

אמר ר' יהודה הלוי בי"ר שלום "הנה ה' עשה ארובות בשמים", אמר להם לדור הזה הרשע, שמעשיהם דומים לדור המבול שכתוב בהם "ארובות השמים נפתחו" והוא עושה ניסים, א"ל הקב"ה את למד קטיגוריא על בניי, ויאמר לו הנך רואה בעיניך, מה עלתה לו "וירמסו אותו העם בשער".

ג. אורות התחיה | פסיקה ב', עמ' ג'

היהדות מכרת את עצמה גם היא בהכרה טבעית, - קודם שיבארו לה כל פלוסופיה וכל הגיון מה היא, - להארה של האלהות בצורה היותר טהורה ומאירה בקרבה פנימה ובעולם ובחיים בכלל, והשלמת טפוסה הלאומי הזה ע"פ רוחה העצמי בארצה ההיסטורית, זאת היא כל מגמתה...

ישנם בעולם חסידים, פלוסופים, אנשי קודש ואנשי אלהים, אבל אין בעולם אומה, שנשמתה העצמית לא תוכל להשתלם כ"א ע"פ המגמה של האידאה האלהית העליונה בעולם, כ"א ישראל.

ד. אגרות הראיה | חלק א, אגרת סד

כבר אמרתי במכתבים שמצדם של יחידי הסגולה אין אנו יודעים הבדל בין עם ולשון ו"נכרי שעוסק כתורה ה"ה ככה"ג" (ב"ק לח), וכבר אמרו חכמינו הראשונים "נקבל פני פילוסופוס חברנו" (דרך ארץ רבה פ"ה). אבל מה שאנו דורשים בשבחה של כנסת ישראל בכלל, הוא על דבר הסגולה האלקית הנמצאת בנשמת האומה בכללה, וממילא היא מתגלה ג"כ בכל יחיד באיזו צורה מיוחדת, ומקרא מלא הוא: ונפלינו וגו'.

ה. תניא | פרק לב

בשגם שכולן מתאימות ואב א' לכולנה ולכן נקראו כל ישראל אחים ממש מצד שורש נפשם בה' אחד רק שהגופים מחולקי'.

ו. הרב חרל"פ | רזי לי

כמו שא"א ליהדות בלא אמונה כך א"א ליהדות בלא הכלל והמשכת הגזע. כל מי שייחס עצמו ליהדות מצד פרטיותו העצמית בלבד, ואומר שדי לו שיעבוד הוא לבדו את הקב"ה ויהיה יחידי בעולם, ודומה לו שהוא יהודי, אינו אלא טועה, כמו מי שאומר שהוא יהודי בלי אמונה בעיקר היהדות.

ז. משך חכמה | ויקרא יח, ד

כי אין ה' מייחד שמו על הפרטי, כי הפרטי בלא צירוף כללי אינו תכליתי כלל

ז. אין המדינה האושר העליון של האדם. זה ניתן להאמר במדינה רגילה, שאינה עולה לערך יותר גדול מחברת אחריות גדולה, שנשארו המוני האידאות, שהן עטרת החיים של האנושיות, מרחפים ממעל לה, ואינם נוגעים בה. מה שאין כן מדינה שהיא ביסודה אידיאלית, שחקוק בהויתה תוכן האידיאלי היותר עליון שהוא באמת האושר היותר גדול של היחיד. **מדינה זו היא באמת היותר עליונה בסולם האושר, ומדינה זו היא מדינתנו, מדינת ישראל, יסוד כסא ד' בעולם,** שכל חפצה הוא שיהיה ד' אחד ושמו אחד, שזהו באמת האושר היותר עליון. אמת, שאושר נשגב זה צריך הוא לביאור ארוך כדי להעלות אורו בימי חושך, אבל לא מפני זה יחדל מלהיות האושר היותר גדול.

ב. משפט כהן | סימן קכד

ומה שרצו הצדוקים, שיחיד יהי' מתנדב ומביא תמיד, בא מפני שלא הודו שיש בכללות כנסת ישראל קדושה מיוחדת, מה שלא נמצא בכל עם ולשון, שכל אומה עיקר הקיבוץ שלה הוא כדי להיטיב להיחידים הפרטיים, אבל הכלל מצד עצמו אין לו מציאות עצמית, ונמצא שערך הצבור כלפי אה"ע הוא בבחינת שותפים, ואצל השותפים בודאי העיקר הוא חלקו של כל יחיד שבשותפות הכללית לגבי אותו היחיד. אבל באמת לגבי ישראל ציבור ושותפין הם שני מושגים, כדמשמע מסוגיא וממשנה דתמורה י"ג א' אין הציבור והשותפין עושין תמורה, מפני שיש בציבור של ישראל קדושה ומציאות כללית, שאינה נערכת כלל כלפי החלק של כל פרט, והיא עומדת למעלה מגדרי חלוקה, ובשביל כך קרבנות ציבור צריכין להיות משל ציבור דוקא, שזהו ענין הקדושה של הכלל כולו.

והיינו טעמא דרבנן דב"מ קי"ח א', דחיישי שמא לא ימסרם יפה יפה, דהוא כה"ג דכתבו תוס' גיטין כ' ע"ב ד"ה אשה, דלא ידעה לאקנויי בדבר שהוא מחזיר לה, והיינו שיש בזה קנין שכלי, ולא הוי כשאר קנינים, דאפילו שכל של פעוטות מספיק במטלטלים, כמבואר שם נ"ט במשנה וגמ', וה"ו אם ה' די קנין של שותפין בציבור בישראל, דמה לי שותפין רבים או מועטים, אז לא ה' שייך לומר כאן מסירה יפה יפה, אבל כיון שצריכין דוקא קנין של צבור, שהוא כללי, וצריך שכל רוחני לציירו, ע"כ חיישינן שמא לא יתפוס את הענין ולא ימסרם יפה יפה, שאע"פ שימסור לציבור בתור שותפין, שגם הפרט שלו יש לו בזה חלק פרטי, לא ימסור להם בתור ציבור כללי, שאין שייכות לזה להפרט מצד פרטיותו אלא מצד קדושת קשורו אל הכלל.